

W Bydgoszczy odsetek osób długotrwale bezrobotnych w liczbie osób bezrobotnych wynosił 44%. Największy występował w dzielnicy Rynkowo (wszystkie osoby bezrobotne stanowiły osoby długotrwale bezrobotne) i Czersko Polskie (67% ogólnej liczby bezrobotnych). Najmniejszy zaś na Oplawcu i Piaskach (36%).

W Toruniu udział osób długotrwale bezrobotnych w liczbie osób bezrobotnych kształtował się na takim samym poziomie jak w Bydgoszczy. W podziale na jednostki urbanistyczne największy odnotowano na Rudaku i Starym Mieście – po 48% oraz na Stawkach – 47%. Najmniejszy zaś na Starotoruńskim Przedmieściu (35%) i w Grębocinie Nad Strugą (30%).

Obserwacje i wnioski	
1	W miastach BTOF zamieszkuje około 28,7 tys. osób bezrobotnych, w tym blisko połowa to osoby długotrwale bezrobotne.
2	W miastach BTOF odsetek osób bezrobotnych w stosunku do ogółu osób w wieku produkcyjnym wynosi 7,6% i jest na podobnym poziomie jak średnia dla gmin miejskich w Polsce.
3	W Bydgoszczy najwięcej osób bezrobotnych zamieszkuje w Fordonie, Śródmieściu i Szwederowie. W Toruniu najwięcej osób bezrobotnych zamieszkuje na Chełmińskim Przedmieściu, Bydgoskim Przedmieściu i Rubinkowie. W mniejszych miastach BTOF największa liczba osób bezrobotnych zamieszkuje w Chełmży i w Nakle Nad Notecią.

Wykluczenie społeczne

Wykluczenie społeczne jest zjawiskiem wielowymiarowym i w praktyce oznacza niemożność uczestnictwa w życiu gospodarczym, politycznym jak i kulturowym, w wyniku braku dostępu do zasobów, dóbr i instytucji, ograniczenia praw społecznych oraz deprywacji potrzeb. Często błędnie pojęciem wykluczenia społecznego utożsamia się z pojęciem ubóstwa. Mimo iż są to pojęcia pokrewne, to wykluczenie społeczne jest pojęciem szerszym, gdyż oprócz niskich dochodów zwraca też uwagę na inne czynniki powodujące wyłączenie jednostek z funkcjonowania w życiu społecznym⁶⁷.

Czynniki powodujące marginalizację mogą mieć różny charakter. Należą do nich niekorzystne warunki materialne (ekonomiczne) spowodowane przez m.in. brak odpowiednich kwalifikacji umożliwiających podjęcie pracy, niekorzystne zmiany rozwojowe (np. dezindustrializacja) czy kryzysy. Wykluczenie może też wynikać z niepełnosprawności, chorób bądź uzależnień, a także dyskryminacji i przemocy.

Osoby, które są szczególnie narażone na wykluczenie społeczne to dzieci i młodzież z zaniedbanych środowisk, dzieci wychowujące się poza rodzinami, osoby bezrobotne, osoby o niskich kwalifikacjach, żyjące w trudnych warunkach mieszkaniowych, niepełnosprawni i chorzy, samotne starsze osoby, imigranci, przedstawiciele mniejszości etnicznych i osoby, które opuszczają zakłady karne.

Głównym instrumentem polityki państwa w zakresie przeciwdziałania wykluczeniu jest oferowanie pomocy społecznej osobom, które znalazły się w trudnej sytuacji i nie są w stanie same sobie z tym poradzić. Nie musi ono jednak oznaczać bezpośredniej pomocy materialnej, a umożliwienie bądź ułatwienie wykluczonym osobom powrotu do społeczeństwa. Istotne jest także podnoszenie świadomości społecznej oraz prowadzenie działań prowadzących do asymilacji osób wykluczonych.

Do wyrównania nadmiernego zróżnicowania społecznego przyczynia się pomoc społeczna. Stanowi ona instrument polityki społecznej państwa przeznaczony do wspierania osób i rodzin w trudnych

⁶⁷ Rynek pracy w Polsce. Aspekty ekonomiczno-społeczne, Dach Z., Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie, Kraków 2008